

Fedezzük fel!

2021

Magyarország
Nemzeti Parkjainak
természeti kincseit

Magyarország építészeti nevezetességeiről és természeti kincseiről is ismert. Az ország Európa közepén tíz nemzeti parkkal büszkélkedhet, melyek őrzik egyik legfontosabb értékünket a **természetet**.

Magyarország csodálatos természeti tájakkal rendelkezik, ahol tíz nagy nemzeti park található. **A 2021-es esztendő a COVID járványt követően felértékeli az ország nemzeti parkjait. Elvonulás a “vadonba”, a természet közeli túrák népszerűsége tovább fog növekedni.**

A tíz hazai nemzeti park mellett kiemelten **pilantsunk** be a **Balaton-felvidéki Nemzeti Park** és az **Őrségi Nemzeti Park** szépségeibe.

1. Hortobágyi Nemzeti Park

Hazánk első nemzeti parkja, 1973-ban alapították. Legjellemzőbbek a szikes puszták, a löszpuszták, a mocsarak és az árterek.

2. Kiskunsági Nemzeti Park

1974-ben alapították hazánk második nemzeti parkja. Jellemzőek a tájra a homokbucák, a homokos és szikes puszták, elszórtan mocsarak. Egész területe bioszféra rezervátum.

3. Bükki Nemzeti Park

1966-ban alapították, Magyarország harmadik nemzeti parkja, viszont az első olyan melyet az Északi-középhegységben hoztak létre. A hegység főként dolomitból és mészkőből épül fel, jellemzőek a víznyelők, a kiemelkedő kövek és a barlangos teretek.

4. Aggteleki Nemzeti Park

1985-ben alapították, Magyarország negyedik nemzeti parkja. Többnyire mészkőből épül fel és más üledékes kőzetekből, jellemzőek még a világ örökségnek nyilvánított cseppkő- és karsztbarlangok, illetve a víznyelők.

5.Fertő-Hanság Nemzeti Park

1991-ben alapították, Magyarország ötödik nemzeti parkja ként. Területén híres nádas-mocsaras vidék alakult ki, ahol rengeteg védett madárfaj él.

6.Duna-Dráva Nemzeti Park

1996-ban alapították, hazánk hatodik nemzeti parkja. Területén híres a gemenci vadállomány, az ártéri erdők melyek rengeteg madárnak adnak otthont.

7.Körös-Maros Nemzeti Park

1997-ben alapították, hazánk hetedik nemzeti parkja ként. Jellemzőek rá főként az ártéri erdők és a nagy kiterjedésű puszták. Kiemelt feladata az erdélyi hérics és a bókoló zsálya védelme, mert csak itt található meg az egész országban.

8.Balaton-felvidéki Nemzeti Park

1997-ben alapított Balaton-felvidéki Nemzeti Park, hazánk nyolcadik nemzeti parkja.Feladata a Balaton egyedi állat- és növényvilágának megőrzés, kiemelkedően a vízmadárvilág védelme.

9.Duna-Ipoly Nemzeti Park

1997-ben alapították, Magyarország kilencedik nemzeti parkja. Hazánk talán leggazdagabb élővilágú nemzeti parkja, néhány faj csak itt található meg.

10.Őrségi Nemzeti Park

Hazánk legfiatalabb tizedik nemzeti parkja, 2002-ben alapították. Területén él a ritka siketfajd is, ezen kívül számos ritka tőzegmohafajnak és liliom féléknek, nőszirmnak ad otthont. Gyakoriak a ritka védett növények.

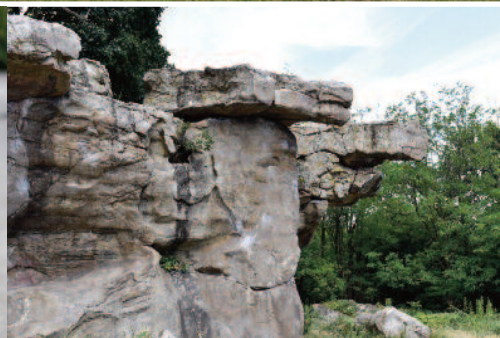
Forrás:

<http://mtbk.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=651475>
https://hu.wikipedia.org/wiki/Nemzeti_park

Balaton-felvidéki Nemzeti Park, a Káli medence.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park

A **Balaton-felvidék** a Balaton északi partján, nyugati-keleti irányban húzódó kiemelkedés, fennsík a Bakony és a Keszthelyi-fennsík között. A Bakonytól a veszprém–nagyvázsony–tapolcai törésvonal választja el. Fontosabb települések: Balatonszőlős, Kővágóörs, Köveskál, Mencshely, Monostorapáti, Nagyvázsony, Pécsely, Tótvázsony

Keleti része

A Balaton-felvidék egyenetlen, 150–200 méterrel a tó fölé emelkedő fennsík, amelyet túlnyomórészt permi és triász kori üledékek alkotnak. A 300 méter fölé emelkedő magaslatokat a lepusztulásnak ellenálló tűzköves mészkő alkotja. A legmagasabb kiemelkedések a Som-hegy 440 méter.

A Balaton-felvidék szerkezeti mélyedéseit rendszerint fiatalabb puha rétegek töltötték ki, amelyek egy részét a lepusztulás eltávolította. A községek általában ezekben a kis termékeny talajú medencékben épültek fel.

A középső szakasz medencéi

A Balaton-felvidék vonulatai közé, elsősorban a középső, Balatonfüred és Balatonszepezd közti szakaszon több helyen szerkezeti mélyedések ékelődnek. Ezek kis kiterjedésű, általában csak 2-4 település közigazgatási területére kiterjedő, márgás alapkőzetű medencék

Keletről nyugat felé haladva ezek: a Pécselyi-medence, a Csicsói-medence, a Dörgicsei-medence és a Monoszlói-medence. E medencéket északról egy délnyugat-északkelet irányú rögsorozat határolja, és választja el a Veszprém-Nagyvázsonyi-medencétől, de elkülönülnek egymástól is; az itt található települések egy része zsákfalú. A terület gazdag értékes növényfajokban.

Káli-medence

A Balaton-felvidék egyik kismedencéje a 8 millió évvel ezelőtt még itt hullámzó Pannon-tenger egyik öble, a Káli-medence. Gyakoriak a különleges domborzati formák, a kőgörgetegek, bazalt formációk (pl. kővágóörsi kötenger). Megtalálhatók védett láprétek is a térségben.

Balaton-felvidéki Nemzeti Park, a Káli medence.

A Tapolcai-medence és a tanú-hegyek

A Tapolcai-medence északi felét a dolomitszintérbe öbölszerűen benyúló miocén mészkőfennsík alkotja. A sekélytengeri fejlődésű, porózus kőzetten számos felszíni karsztforma jött létre, továbbá barlangjáratok oldódtak ki (például Tapolcai-tavasbarlang).

A medence központi és déli részén ezeket a miocén képződményeket laza pannon üledékek fedik, amelyekre néhol bazalt ömlött, illetve bazalttufa hullott.

Az erózió eredményeképpen sajátos alakú tanúhegyek formálódtak ki (Badacsony, Gulács, Csobánc, Szent György-hegy, Tóti-hegy).

Salföld a Káli medence egyik ékszere.

Salföld község Veszprém megyében, a Tapolcai járásban. A település I. István király korától az 1950-es megyerendezésig Zala vármegyéhez tartozott. Az elmúlt évtizedben a régi házakat olyan városiak vették meg és újíították fel, akiket vonzott a környék, a táj szépsége. Manapság Salföld turista látványosság, működő falu, saját önkormányzattal, szép portákkal.

Salföld osztozott a Káli-medence török időbeli pusztulásában, annak elmúltával azonban gyors fejlődésnek indult, amely a XVIII-XIX. századokon át is kitarított. A XX. század háborúiban lakossága egy részét Salföld is elvesztette.

A Káli-medencén belül is kivételes adottságokkal rendelkező kis településen a fogyatkozó őslakosok helyét részben a betelepülő művészek, tehetséges szakemberek, alkotó értelmiség pótolják.

Örségi Nemzeti Park.

Őrségi Nemzeti Park

A helyi közösségek valódi megismerése, élmények összegyűjtése az adott táj valódi arcának megismerése 2021 kihívása az Őrségben.

Az **Őrség** zömében Nyugat-Magyarországon, kisebb részben a szlovéniai Muravidéken található történeti és néprajzi tájegység. Nevét onnan kapta, hogy a honfoglaló magyarok **őrállókat** telepítettek ide az ország nyugati kapujának védelmére.

A vidéket gyakran összetévesztik a Vendvidékkel, az ottani szlovén településeket „őrségi szlovén falvakként” emlegetve, valójában azonban ezek mind néprajzilag, mind etnikailag nagyon különbözőek.

Története azzal kezdődik, hogy a honfoglaló magyarok a nyugati kapu védelmére őrállókat telepítettek. Innen ered a táj neve: Őrség.

Az Árpádok korában az ismétlődő német betörések miatt

A határvédelem részeként a lakott központi területet széles biztonsági zóna övezte, amit gyepű előtti térségnek neveztek. A legkülső gyepűvonal Muraszombat (ma: Szlovénia) és Regede (ma: Bad Radkersburg (Ausztria) között húzódott.

Az őrzők feladata volt a határőrizet mellett a vasérclelőhelyek és a só őrzése, a ló- és marhakereskedelem biztosítása, és a határmenti eseményekről is értesíteniük kellett a királyt.

Az „**őrségi agyag**” megmunkálói az egykori fazekasok voltak. Munkáikat a magyarszombatfai Fazekasház, a veleméri Sindümúzeum és az őriszentpéteri Szikszi Edit gyűjtemény őrzi. Legnevesebb utódaik ma is Magyarszombatfa és Gödörháza környékén élnek.

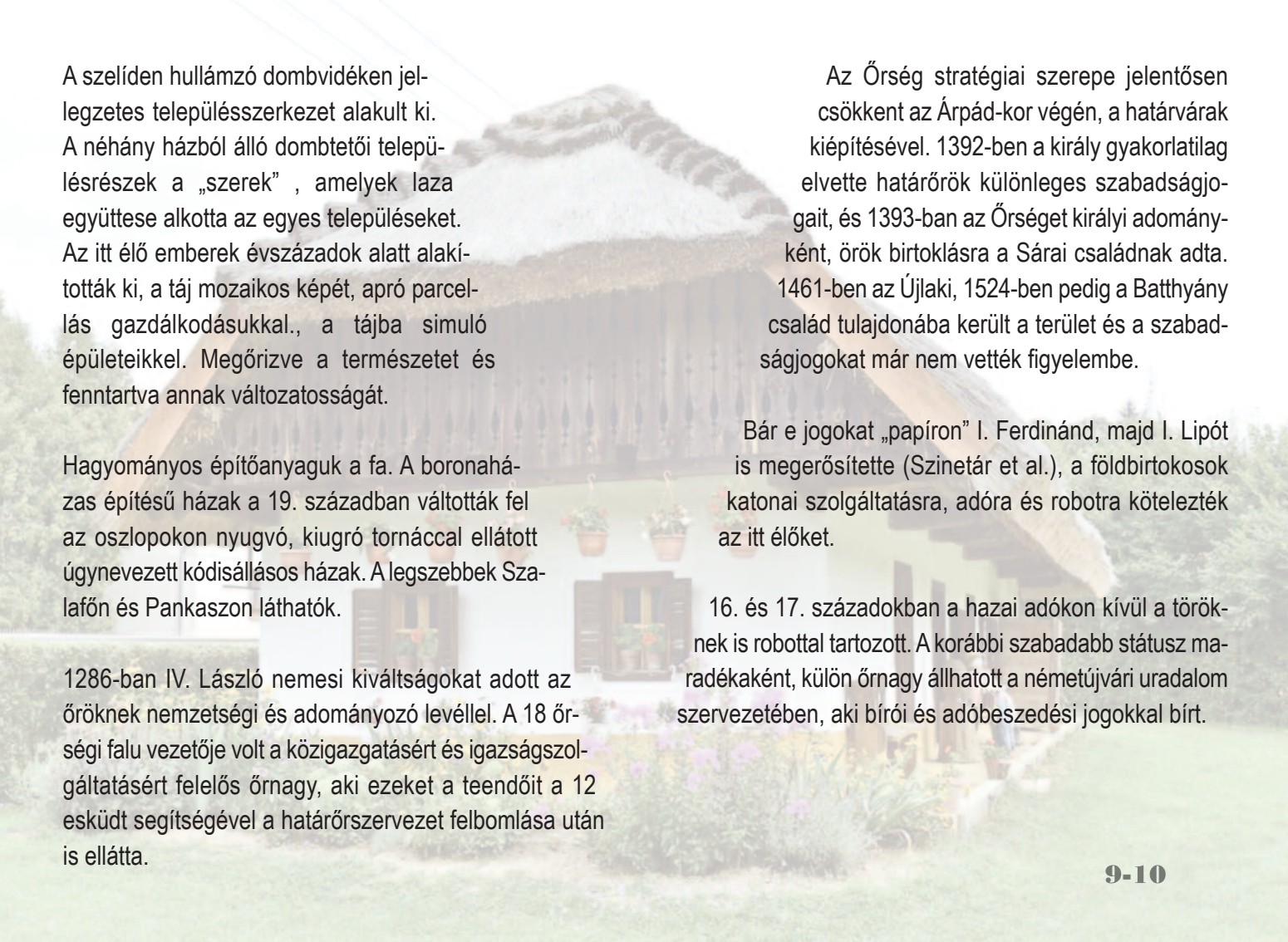
Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/%C5%90rs%C3%A9g>

Örségi Nemzeti Park.

A szelíden hullámzó dombvidéken jellegzetes településszerkezet alakult ki. A néhány házból álló dombtetői településrészek a „szerek” , amelyek laza együttese alkotta az egyes településeket. Az itt élő emberek évszázadok alatt alakították ki, a táj mozaikos képét, apró parcelálás gazdálkodásukkal., a tájba simuló épületeikkel. Megőrizve a természetet és fenntartva annak változatosságát.

Hagyományos építőanyaguk a fa. A boronaházak építésű házak a 19. században váltották fel az oszlopokon nyugvó, kiugró tornáccal ellátott úgynevezett kódisállásos házak. A legszebbek Szalafőn és Pankaszon láthatók.

1286-ban IV. László nemesi kiváltságokat adott az őrnöknek nemzetségi és adományozó levéllel. A 18 őrségi falu vezetője volt a közigazgatásért és igazságszolgáltatásért felelős őrnagy, aki ezeket a teendőit a 12 esküdt segítségével a határőrszervezet felbomlása után is ellátta.

Az Őrség stratégiai szerepe jelentősen csökkent az Árpád-kor végén, a határvárak kiépítésével. 1392-ben a király gyakorlatilag elvette határőrök különleges szabadságjogait, és 1393-ban az Őrséget királyi adományként, örök birtoklásra a Sáriai családnak adta. 1461-ben az Újlaki, 1524-ben pedig a Batthyány család tulajdonába került a terület és a szabadságjogokat már nem vették figyelembe.

Bár e jogokat „papíron” I. Ferdinánd, majd I. Lipót is megerősítette (Szinetár et al.), a földbirtokosok katonai szolgáltatásra, adóra és robotra kötelezték az itt élőket.

16. és 17. századokban a hazai adókon kívül a töröknek is robottal tartozott. A korábbi szabadabb státusz maradvékeként, külön őrnagy állhatott a németújvári uradalom szervezetében, aki bírói és adóbeszedési jogokkal bírt.

Örségi Nemzeti Park.

Hagyományos rendezvények az Őrségben

A protestantizmus a 16. századtól terjedt. E kor jellegzetes emlékei a haranglábak; közülük a legrégebbi a pankaszi, amit 1755-ben építettek. A harangot védő sisakot zsindellyel fedték, a szoknyát pedig zsúppal.

1600 (Nagykanizsa eleste) után a térség majd' kilencven évre török uralom alá került. Visszahódítása után a Batthyány család a hadi kötelezettségek mellett teljes jobbágyszolgáltatást követelt meg az elszegényedett és megfogycsozott lakosságtól.

A reformáció és az ellenreformáció idején a templomok többször gazdát cseréltek. Bajánsenye központjában 1819-ben épült az a templom, amelynek falán Nemesnépi Zakál György, az önálló egyházközösség megteremtője, a térség első tudományos leírója emléktáblát kapott.

Forrás: <https://hu.wikipedia.org>

Tökmagsajtolás Csörgőszeren (Szalafő)

Virágzás napjai

Őrségi vásár

Nemzetközi Fazekas találkozó

Magyarországban az őrségi kézművesek központjában kiállítás és vásár, a hazai és külföldi fazekasok munkáiból

Magyarországi Fazekasnapok

Völgyhídi vásár

Héترország - Szerek, porták fesztiválja

Őrségi Nemzetközi Tökfesztivál

Örségi Nemzeti Park.

Amit vállalunk:

kiadvány készítés (DTP),
grafikai tervezés,
tartalomkészítés,
fotográfia/légi fotográfia,
projekt monitoring,
évfordulós albumok,
referencia portfóliók
készítése a legkorszerűbb hardver
és szoftver eszközök valamint
táv munka/home office technológiák
felhasználásával, nyomdai kivitelezéssel.

Elérhetőség:

telefon: +36 20 551 7808
makula.laszlo@gmail.com

Dr. Makula László
Creative Project Manager

Turizmusfejlesztők és
Tanácsadók Szövetsége
(TUTSZ) tagja

Nyomda:

JOC
print & dekor
www.joc-print.hu

1850

Salföld